

Організація індивідуально-дослідницької самостійної роботи студентів під час написання історії хвороби ортодонтичного пацієнта – компетентнісний підхід в якості підготовки спеціалістів.

Смаглюк Л.В., Куліш Н.В., Карасюнок А.Є., Лучко О.В.

Вищий державний навчальний заклад України
«Українська медична стоматологічна академія»

У компетентнісному підході нових методів освіти робиться акцент на підвищенні якості підготовки спеціалістів за рахунок діяльнісного змісту навчання. В цьому контексті організація самостійної роботи студентів над історією хвороби ортодонтичного пацієнта навчає студентів самостійно мислити, приймати рішення, обґрунтовувати висновки та опановувати значні об'єми інформації матеріалу, що вивчається з дисципліни.

Ключові слова: індивідуально-дослідницька самостійна робота, історія хвороби ортодонтичного пацієнта.

Після конгресу в Бергені в 2005 році Україна стала повноправним членом Болонського процесу. Це спонукало Вищі навчальні заклади України до реорганізації методів освіти. У компетентнісному підході робиться акцент на якості підготовки спеціалістів та діяльнісному змісту освіти.

Основним змістом навчання стають дії, операції, що співвідносяться з проблемою, яку потрібно вирішити. При такому підході навчальна діяльність набуває практично-дослідницького і перетворюючого характеру.

Тому написання історії хвороби ортодонтичного хворого з аномаліями окремих зубів, зубних дуг або аномаліями прикусу, що передбачена в рамках Робочої програми з дисципліни «Ортодонтія» для студентів IV курсу стоматологічного факультету у відповідності з освітньо-кваліфікаційною програмою підготовки фахівців за спеціальністю 7.110106 «Стоматологія» та типовим навчальним планом додипломної підготовки лікарів освітньо-кваліфікаційного рівня «спеціаліст» кваліфікації «лікар-стоматолог», є важливим етапом цього процесу.

Незважаючи на велику кількість підручників та посібників з ортодонтії та монографічних видань з різних розділів дисципліни, відсутнє методичне підґрунтя для написання учбової історії хвороби, яка є квінтесенцією засвоєного матеріалу з часної ортодонтії та вивчення патології зубощелепної системи модулю №2 «Аномалії та деформації зубощелепного апарату».

На сьогодні немає єдиних розробок щодо написання академічної історії хвороби з ортодонтії, оскільки кафедри даного профілю тільки формуються в більшості ВУЗів України. Тому кафедра ортодонтії ВДНЗУ «УМСА» має за мету створення початкової бази в цьому напрямі та розробила навчальний посібник.

У посібнику на сучасному методичному рівні викладенні загальні питання клінічного обстеження ортодонтичного пацієнта та необхідні параклінічні дослідження, що дозволяють студенту структурно правильно оформити академічну історію хвороби, яка оцінюється викладачем під час проведення поточного контролю на практичних заняттях або підсумкового модульного контролю.

Під час проведення виробничої лікарської практики на V курсі з дитячої стоматології студенти ведуть щоденники, в яких передбачено скорочений запис історії хвороби 10 ортодонтичних пацієнтів, що відвідували лікаря ортодонта, та заповнення одного екземпляру повної історії хвороби первинного пацієнта. Ці матеріали є підставою для здачі підсумкового модульного контролю з виробничої практики.

Історія хвороби, написана студентом, являє собою роботу, в якій він має продемонструвати: вміння спілкування з хворим; здатність збирати, аналізувати і узагальнювати отримані від хворого відомості; вміння описати загальний стан хворого, стан різних його систем; навички групувати отриману при обстеженні хворого за допомогою прийомів безпосереднього дослідження інформацію в синдроми та поставити попередній діагноз; виходячи з нього, скласти і реалізувати програму додаткового лабораторно-інструментального досліджень з можливим залученням лікарів-консультантів інших спеціальностей; з

отриманої сукупності результатів сформулювати клінічний діагноз і обґрунтувати план лікування.

Отже мета даного виду роботи – навчити студентів методично правильно та послідовно обстежувати хворого, виявляти симптоми хвороби, аналізувати їх, ставити діагноз та складати обґрунтований план лікування та відповідним чином прогнозувати його результат.

Щоб полегшити і покращити засвоєння складних питань, авторами Смаглюк Л.В., Куліш Н.В., Карасюнок А.Є. розроблений посібник в якому в доступній формі викладено алгоритм написання історії хвороби. Так в ньому велика увага приділена тим розділам діагностики та лікування зубощелепних аномалій та деформацій з якими частіше за все приходиться стикатися лікарю-ортодонту в своїй повсякденній практиці.

У посібнику викладені стандарти діагностики, лікування та профілактики зубощелепних аномалій та деформацій, що базуються на Європейських стандартах та рекомендаціях ВООЗ, приведені джерела, з яких отриманий фактичний матеріал, рекомендована література для поглибленого вивчення дисципліни.

Основний текст посібника дидактично та методично оформлений і систематизований. Викладання матеріалу відрізняється чіткою логічною послідовністю, що направлено на оволодіння студентами інформації згідно робочого навчального плану і програми, на оволодіння практичними навичками.

Під час ознайомлення з посібником студент проявляє активну пізнавальну діяльність, самостійну творчу працю та вміння розв'язувати задачі.

Студент має володіти достатньо великим об'ємом інформації при даному виді роботи. Тому розроблений алгоритм написання історії хвороби з розшифруванням всіх пунктів дослідження дає можливість скоротити час опрацювання матеріалу, з іншого боку збільшує об'єм інформації, який мусить засвоїти студент під час вивчення модулю №2 «Аномалії та деформації зубощелепного апарату».

Даний посібник гарний помічник для самостійної аудиторної та позааудиторної роботи студентів. Завдання навчального видання – сприяти полегшенню пошуку інформації при написанні історії хвороби ортодонтичного пацієнта та підвищити мотивацію до вивчення дисципліни.

Викладений в посібнику матеріал базується на інформації з сучасних вітчизняних та закордонних літературних джерел, що дає можливість студентам знайти більш повно матеріал, що цікавить в першоджерелах.

Проблема навчально-педагогічного процесу в Україні майже ніколи не стояла осторонь від нагальних потреб суспільства. Як свідчить сучасна всесвітня практика, проблема вищої освіти успішно вирішується лише в тих країнах, де суспільство, за допомогою усіх можливих засобів, усвідомлено створює сприятливі умови для науково-дослідницької роботи, що збагачує науковий скарб новими досягненнями і, таким чином, сприяє інтелектуальному розвитку студентів, лікарів-інтернів, магістрів медицини.

Таким чином, втілення написання історії хвороби ортодонтичного хворого з аномаліями окремих зубів, зубних дуг або аномаліями прикусу, що передбачена в рамках «Індивідуально-дослідницької самостійної роботи» у програму вищої медичної освіти з предмету «Ортодонтія» сприятиме вирішенню однієї з актуальних освітніх медичних проблем сьогодення.

Література

1. Мілерян В.Є. Методичні основи підготовки та проведення навчальних занять у медичних вузах : [метод. посіб.] / В.Є. Мілерян – К. : Хрещатик, 2001. – 76 с.
2. Ортодонтія. Типова програма навчальної дисципліни для студентів стоматологічних факультетів вищих медичних навчальних закладів III-IV рівнів акредитації: зб. нормат. док. / упоряд. та голов. ред. П. С. Фліс, Н.В. Ращенко. – К. 2012. – 88 с. – (Нормативні директивні правові документи).